

na razbojištu. Slijedi opis umorstva Muratova i kasno kajanje onih, koji su neoprezno ostavili bili padišaha sama bez zaštite. Daje se popis uleme i aziza (derviša sufija), koji su pratili vojsku i bili prisutni na bojištu u tom kobnom času, kad je vojska ostala bez vrhovnoga zapovjednika. Vijeće begova, kraj šatora padišahova i njihova odluka u korist Bajazita, da ga postave na mjesto očevo. Smrtna osuda mlađemu šahovu sinu Jakub-Čelebiji, kojega begovi varkom zovu na ratno vijeće iz redova njegove vojske, gdje je bio pod zaštitom svojih vojnika siguran. Begovi ubijaju Jakub-Čelebiju. Zatim, tek po smrti mlađega carevića, begovi proglašuju Bajazita padišahom. Poslije toga zametne se nov velik boj s nevjernima. Turci zarobe Lazara i njegova sina. Bajazit ih osudi na smrt i dade pogubiti. Konačna pobjeda islamskih junaka nad kršćanskom vojskom i bogat plijen. Povratak vojske u Jedrenu i postavljanje Bajazita padišahom u prijestolnici.

Tako eto opisuje Kosovski boj Urudž. U tom opisu pada u oči nastojanje piščevo, da svu odgovornost za smaknuće Jakub-Čelebije svali na begove, da su odluku o tome stvorili i izvršili zapovjednici vojske bez učestvovanja starijega careva sina, kojega tek kasnije proglašuju padišahom.⁴⁾

Ako pomnjivo isporavimo ovo Urudževo pripovijedanje s prikazom boja na Kosovu u Ahmedije i Šukrullahu, vidjećemo, da se ova dvojica u bitnosti s njim potpuno slažu. Razlika je samo u tome, što Urudž kaže, da je Murat ostao na bojištu sam samcat, dok Ahmedija govori, da je padišah ostao „sa nekoliko slugu“ (qul), a Šukrullah, da „gazi-šah osta sa nekoliko lica određenih za njegovu ličnu zaštitu“ (hosećija). Ubijstvom Muratovim i Ahmedija i Šukrullah završuju svoj opis Kosovskog boja, prešutjevši sve, što se dogodilo poslije umorstva padišahova, među ostalim i umorstvo carevića Jakub-Čelebije, može biti baš radi toga, da ne moraju govoriti o tom bratoubijstvu Bajazitovu. Opisavši smrt Muratovu, Ahmedija ukratko završava svoj spjev riječma:

„Na njegovo mjesto sjede sultan Bajazit“.

Istu mudru lakoničnost pazi i Šukrullah, koji k umorstvu Muratovu nadovezuje jedinu rečenicu, ali i u njoj zna naglasiti volju pokojnog padišaha o svom nasljedniku, to jest da je Bajazit, tobože, po odredbi očevoj zakonito uzašao na prijesto: „Prijesto gospodstva nad pobjedonosnim vojnicima ostavi (Murat-han) Bajazit-begu“. Možemo li dakle poslije isporavljajući s

⁴⁾ Koliko je bratoumorstvo Bajazitovo još u početku XVI stoljeća, dakle još za obračuna Selimova sa svojom braćom, bilo mučna stvar za Turke, možemo suditi po ljetopisu Bezimenog derviša, koji je prihativši Urudžev opis umorstva Jakub-Čelebije, nastojao na svaku ruku još većma retuširati i onako oprezan izvještaj čatiba. TI, 71.